Ypoκ №38

Загальна характеристика частин мови. Службові частини мови.

Вигук

Мета: ознайомити із службовими частинами мови та вигуком, вчити їх відрізняти від самостійних; розвивати зв'язне мовлення (усне та письмове); обґрунтовувати важливість бережного ставлення до мови; формувати компетентність спілкуватися рідною мовою, соціальну, громадянську компетентності; виховувати повагу до рідної мови, до традицій своєї країни.

Повідомлення теми уроку

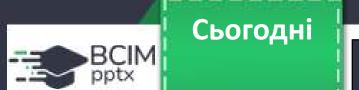

Сьогодні на уроці говоритимемо про службові частини мови та вигук, навчимося їх розрізняти та доречно використовувати.

Робота з підручником «Українська мова» Н. Голуб, с. 57-59.

Пригадуємо:

- 1. Які частини мови належать до службових? Назвіть їх.
- 2. Наведіть приклади прийменників.

Шукаємо відповіді на запитання:

.. Чим відрізняються самостійні і службові частини мови?

У чому особливості службових частин мови?

Яка роль вигука в мовленні?

Відповідно до запитань сформулюйте особисті цілі.

Розгляньте схему. Чи все вам зрозуміло? Сформулюйте запитання, на які тут є відповіді. До яких частин мови належать слова, розміщені ліворуч?

Службові?

ЧАСТИНИ МОВИ

Підручник. Вправа

144

Підручник. Сторінка

САМОСТІЙНІ

Мають лексичне значення, граматичні ознаки, виконують синтаксичну роль.

> Іменник Прикметник Числівник Займенник Дієслово Прислівник

СЛУЖБОВІ

Не мають лексичного значення, слугують для зв'язку слів у реченні та частин складного речення, для творення граматичних форм.

> Прийменник Сполучник Частка

ВИГУК

Не має лексичного значення, граматичних ознак; передає емоції мовця, відтворює звуки природи.

Прочитайте і запишіть. Чи всі сполучення слів є словосполученнями? Обґрунтуйте відповідь. Визначте, до якої частини мови— самостійної чи службової належить кожне слово

підручник. Вправа

145

_{Підручник.} Сторінка

^{оріні} 58

самост. самост. самост. друзями, цікаве дозвілля самост. бажання, любов справи. лише самост. повага, із завзяттям, біля моря, не лінуватися, самост. самост. служ. справа, щастя, проект самост. казка.

|Підкресліть ті сполуки, які ви вважаєте | кладниками щасливого життя. Поясніть чому.

Підручник. Вправа

146

підручник. Сторінка Прочитайте текст. Знайдіть інформацію про автора. Чи погоджуєтеся ви з його баченням щасливого життя? Обґрунтуйте. Визначте і запишіть список складників вашого щасливого життя

Ральф Волдо Емерсон окреслив так умови щасливого життя: часто і багато сміятися; завоювати повагу розумних і людей і любов дітей; заслужити визнання чесних критиків і І зраду фальшивих друзів; насолоджуватися і стерпіти знаходити в інших найкраще; зробити світ і трішечки кращим, залишивши по собі здорову дитину, або квітучий садок, або покращення соціальних умов; знати, що бодай одна людина легше дихала завдяки тому, що ви жили, — це вже успіх (Ч. Гендї).

Яких частин мови в тексті немає? Назвіть із тексту по двоє прислівників, часток і прийменників.

Прочитайте речення, відреагуйте на їхній зміст вигуком. Поясніть, які емоції викликало у вас прочитане. Які вигуки ви вживаєте найчастіше?

підручник. Вправа

147

підручник. **Сторінка**

1. Згодом я побачив сонце, що поволі сходило на виднокраї, наче прожектор, який освітлює сцену з долівки, відкриваючи публіці грандіозні чарівні декорації. 2. Трохи попетлявши вишуканим вийшов на стежку. На облямованій скаллям галявині побачив працівників, озброївшись ножицями, навколішки ретельно підрівнювали газон. У готелі такого рівня газонокосарку не може бути й вона потурбувала б спокій гостей... (Л. Гунель).

Підручник. Вправа

148

Підручник. **Сторінка**

Робота з епіграфом

Оберіть один з епіграфів уроку. Обґрунтуйте свій вибір. Доберіть аргументи, що підтверджують думку автора.

Щасливі люди загалом добріші, чуйніші, милосердніші, краще володіють собою, стійкіші до ударів долі (Ґ. Рубін). Щастя людини примножується, якщо її робота щось приносить іншим людям, нехай і незначне (Я. Тунель).

BCIM pptx

Рефлексія. Вправа «Відкритий мікрофон»

- Сьогодні я дізнався...
- Було цікаво...
- Було складно...
- Я зрозумів (-ла), що...
- Тепер я зможу...
- Я навчився (-лася)...
- У мене вийшло...
- Я зміг / змогла...

Підручник, с. 59, вправа 149 (I, II чи III, на вибір).

> Короткий запис у щоденник С. 59, впр. 149.

